

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Год. IV кн. X.
ПЛЕВЕНЪ.

СПИСАНИЕ
на
д-вото на българскитъ
лозари.

REVUE DE VITICULTURE
Revue mensuelle de la Société des viticulteurs
de Bulgarie paraissant à Pleven (Bulgarie)

Къмъ абонатитѣ!

Съ настоящата кн. 10 се приключва IV-та год. (1919 год.).

Които не сж получили

до сега нѣкоя книжка да съобщатъ въ администрацията за да имъ се изпрати.

За послѣденъ пжтъ

се умоляватъ неизплатитѣ до сега абонамента си да сторятъ това въ най-скоро врѣме, защото ще имъ печатимъ имената.

Нередовноститѣ

по получаване на книжкитѣ се дължатъ главно на пощата, но отчасти и на администрацията, защото нѣма срѣдства за подържане на достатъченъ персоналъ.

Просимъ извинение

отъ редовнитѣ абонати, на които имъ е изпратено по-погрѣшка писмо № 57.

Администраторъ

на списанието е Д. ХР. ЧЕРВЕНОВРЪШКИ, който подписва писмата и който е отговоренъ за допуснатитѣ нередовности, а Г. К. Червенковъ е само редакторъ и погрѣшно се адресиратъ нѣкои къмъ него за нередовноститѣ.

Абонамента

за 1920 год. още не е опрѣдленъ колко ще е, изпратилитѣ до сега по 12 лева ще имъ се запазятъ.

Съ дефецитъ

приключва редакцията 1919 год., защото абонамента е малъкъ а книгата и печата много скъпъ. За това необходимо е абонатитѣ да изпратятъ помощи за списанието.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Списание на Дружеството на Българскитѣ лозари.

Излиза всѣки мѣсецъ, освѣнъ ноември и декемари

Годишенъ абонаментъ за България 12 лв.

Обявления и реклами се приематъ по споразумение Ръкописи не се връщатъ. Всичко, което се отнася до списанието, се изпраща до редакцията на сп. „Лозарски Прѣгледъ“ — Плѣвень.

СЪДЪРЖАНИЕ.

1. Окръжно. 2. Къмъ читателитѣ 3. Кризата. 4. В. П. Мариновъ Са дете маточници. 5. И. И. Хранновъ. Винарството въ Станимака и станимашко. 6. Н. Недѣлчевъ. Филлизене. 7. Практически съвѣти. 8. Хроника 9. Фондъ.

Врѣмененъ Комитетъ
за учрѣдяване
на
Бълг. Лозарско-Винарски Сюзъ
Плѣвень.

№ 2.

Плѣвень, 10/IV 920 г.

*До всички лозарски и ви-
нарски дружества, синдикати
и кооперации въ Царството*

Врѣмения комитетъ за учрѣдяване на Българския Лозарско-Винарски Сюзъ, избранъ отъ лозарския съборъ на 27 септември м. г. въ гр. Ст. Загора свиква Лозарски Учрѣдителенъ Конгресъ на 25 и 26 априль т. г. въ гр. София, съ слѣдния дневенъ редъ:

1. Образуване на Лозарско-Винарския Сюзъ и приемане на устава му. (Всѣко д-во трѣбва да разгледа въ общо събрание изпратения имъ проекто-уставъ и даде мнѣнието си по него.

2. Настоящата лозарска криза и мѣрки за прѣмахването ѝ и

3. Разни.

Всички дружества трѣбва да изпратятъ делегати съ пълномощно и парична помощъ за съюза.

Могатъ да присѣтствуватъ всички желаючи лозари и винари отъ Царството.

Удостоверения за пътуване по желѣзниците съ 50% намаление ще се изпратятъ на д-вата, агрономитѣ, администраторитѣ и управителитѣ на разсадницитѣ, които ще се раздаватъ безплатно на всички желаючи да посѣтятъ конгреса.

Съ поздравъ:

Прѣседателъ: Л. Вжаровъ

Секретарь: Г. К Червенковъ.

КЪМЪ ЧИТАТЕЛИТѢ.

Списанието „Лозарски Прѣгледъ“ съ настоящата книжка приключва своята IV годишнина. Когато започна наново да излиза списанието слѣдъ войната появяването му се посрѣщна съ голѣмо задоволство. Получиха се отъ много мѣста благопожелания за успѣха му, насърчителни думи, обѣщания за подкрѣпа и пр. пр.

Днесъ, обаче, при приключването на годишнината трѣбва да изтъкнемъ тукъ, че лесно обѣщаваме и съ думи подкрѣпваме издаването му, но когато трѣбва да си издѣлжимъ абонамента, а той е много скромень — 12 лева, едва заплаща само книгата, тогава вдигаме рамѣнѣ и безъ много да се стѣсняваме. пишемъ на гърба на изпратената квитанция — отказвамъ получаването, разбира се слѣдъ като сме получили всички книжки.

Такава материална поддрѣжка може само да погребее единственото лозарско списание, въпрѣки усилията на редакцията и сътрудницитѣ да го поставятъ на такава висота, че да отговаря на нуждитѣ на новото лозарство и винарство.

Трѣбва по-голѣма щедрость, нуждни сж по-голѣми жертви. За едно списание съ очевидно голѣма полза, което си е поставило за цѣль да сплотява лозаритѣ, да прѣдотвратява неуспѣхитѣ, били тѣ технически или економически, трѣбва да се получи това, което ще му позволи да вирѣе. Нека всѣки лозарь се проникне отъ съзнанието, че това списание му е единъ необходимъ органъ, който ще го поучава и ще го защитава отъ посѣгателствата на чужди интереси, че то е единъ стражъ, безъ който той ще се лута въ тъмнината и пипнешкомъ ще търси пътя.

Ние апелираме пакъ къмъ всички лозари: по-голѣма акуратность при издѣлжаване абонаментитѣ си и по-голѣма щедрость въ издрѣжката на списанието.

Кризата.

Отдавна трѳбимъ, че настоящето сносно положение на Българския лозарь е врѳменно и скоро ще настѳпи криза. До като нѳмаше ефтина и изобилна захарь, отъ която да се прави вино; производство на бира и спиртъ и вносъ на вина, вината се пиеха и лозаря можеше да свърже двата края. Но достатъчно бѳше само да се почне производството на бира и спиртъ за да спре търсенето на виното. Плюсъ това дойде и желѳзничарската стачка, която не позволи на лозаря да прѳнесе вината си въ консумативнитѳ центрове и то прѳвъ зимата, когато се пие най-много вино.

И ето нѳ, кризата настѳпи.

Финансовата властъ иска печалбитѳ на лозаря, акцизната властъ прибира акциза, а вината стоятъ въ избитѳ на лозаря, търсения нѳма и цѳнитѳ отъ день на день спадатъ. А материалитѳ и работницитѳ за лозята вмѳсто да спадатъ, показватъ се неимовѳрно бърже.

Това е началото на кризата, тя ще се увеличава и въ скоро врѳме ще я имаме въ най-остра форма. Черни дни идатъ за лозаря. Прихода отъ лозята не ще покрива разхода; загубата ще се изплаща като се прѳдаде лозето.

Това е бждащето на новото ни лозарство.

Вѳпросътъ е: да се позволи ли съ спѳването на Българското лозарство и разорението на хиляди лозари и засилване на биреното и спиртно производство. Разбира се не! Защото лозарството използва много баири неизползваеми съ друга култура, поглѳща и ползва хиляди работници и стопани, които нѳматъ друго занятие и прѳпитание, дава голѳми доходи на държавата, и пр. А производството на бира и спиртъ използва ечемика и кокуруза материали, които биха се използвали много по разумно за отглеждане на добитѳкъ и пр., поглѳща и ползва малко работници плаща ниски данѳци и главно ползва шепа фабриканти.

Правилното разрѳшение на тоя Държавно-стопански вѳпросъ зависи отъ държавника и самия лозарь, тревогата трѳбва да даде лозаря. Надеждата за правилното разрѳшение на тоя вѳпросъ днесъ е толкозъ по-голѳма, защото имаме земеделѳско правителство, което има въ програмата си точка: повдигане и стабилизиране на новото лозарство. Значи по принципъ то е разрѳшило вѳпроса, остава на лозаря да настои за оформяване и прилагане на разрѳшението. Това може да стане само слѳдъ като се организира лозаря и поведе рѳзка борба противъ всички и всичко спѳваще лозарството.

Жалкото обаче е, че вѳпрѳки нарастналото съзнание на маса лозари за необходимостта отъ сдружаваня, вѳпрѳки

наличната криза, лозаря си остава разединенъ, притиснатъ отъ кризата и се задоволява да се оплаква поединично.

Стига толкозъ бездѣйствие, лутане и страдане.

Да си подадемъ братски рѣцѣ, разберемъ и въ името на общитѣ си интереси, съ общи сили обявимъ борбата за да спасимъ поминѣка си.

Това ще стане, като въ всѣко село и градъ образуваме лозарски дружества, и всички тия дружества сгруппираме въ единъ Общъ Лозарско-Винарски Съюзъ, организация чисто икономическа и просвѣтителна, безъ всѣкаква партийно политическа тенденция.

Инициативата е взета и организирана, остава само Българския лозаръ масово да ѝ се отзове.

Само лозарския съюзъ съ своята мощъ и просвѣта ще може да подобри и запази лозарството отъ кризи.

Днесъ всички професии сж организирани и твърдо защищаватъ интереситѣ си. Само лозаритѣ стоятъ разединени и понасятъ всички посегателства върху поминѣка имъ.

Прѣстѣпно е това бездѣйствие. Разберете, че докато не образуваме и закрѣпимъ лозарския съюзъ за да се поведе борба, успѣхъ и полза отъ лозята си не ще имаме и за сносенъ животъ не се надѣвайте. Проекто-устава на тоя съюзъ е печатанъ въ кн. VIII—IX отъ „Лозарски Прѣгледъ“ и въ него е ясно казано какви сж цѣлитѣ му и съ какви срѣдства ще се реализиратъ тия цѣли.

За всичко това сж нуждни материални срѣдства, които трѣбва да се даватъ отъ самия лозаръ. Заради тия срѣдства до сега се е бездѣйствувало, но сега виждаме каква полза щѣха да ни донесатъ тия малки вноски и отъ какви загуби сж щѣли да ни спасятъ. Ето защо, да си го кажемъ направо, трѣбва лозаря да бръкне дълбоко и безъ колебание въ джеба си, да даде малко, но наврѣме, за да спаси много.

Избраниятъ комитетъ отъ Старо-Загорския Лозарски Съборъ на 27 септември м. г., свиква на 25 априль лозарски конгресъ въ София, на който конгресъ ще се образува съюза.

Необходимо е присѣтствието на делегати отъ всички лозарски и винарски д-ва и маса лозари, за да се образува и закрѣпи съюза, който ще бѣде една общественна сила, помощникъ на държавата и истински стражъ и учителъ на лозаря.

Лозари и Винари, елате всички на конгреса на 25 априль въ София. Тамъ да основемъ Лозарско-Винарския съюзъ! Само съюза ще ни избави отъ кризата.

В. П. Мариновъ.

Садете маточници!

Основата на новото лозарство е американската прѳчка; тя е „суровия материалъ“, който служи за правението на лозя. Както безъ захарното цѳвѳкло не може да сѳществува никаква захарна индустрия, както безъ вѳлна, памукъ, конопъ и пр. нѳма да има текстилна индустрия; безъ зърнени храни мелничарска индустрия и пр., така и лозарско-винарската индустрия, сега, слѳдъ появяването на филоксерата, не може да сѳществува и ще изчезне, ако нѳма дивата американска лоза, която трѳбва да се посади, отгледа, пригответи и изработи, за да се направи лозе съ хубаво грозде и да се добие вино. До тогава, до като американската прѳчка не се развѳди и разпространи наврѳкждѳ у насъ, да я намира всѳки който и кждѳго я подири и какѳвто сортъ и колкото иска, да борави и работи всѳки съ нея, ние нѳма да имаме едно широко и обладающе всѳка мѳстность лозарство, което да обхване цѳлата страна и да стане единъ истински народенъ поминѳкъ, какѳвто бѳше по-рано. А това е толкосъ лесно и възможно, че не иска нито много трудъ, нито много срѳдства или голѳмо умѳние. Изобилието на лозовъ материалъ ще бѳде и най-сигурното срѳдство противъ разпространението на директнитѳ сортове. За 25 години отъ както сме почнали възобновлението на лозята, ние успѳхме да възобновимъ едвамъ 200,000 декари срѳщу повече отъ единъ милионъ уничтожени отъ филоксерата! Освѳнъ другитѳ причини, които сѳ спѳждали бързото възобновлѳние на нашитѳ лозя, една отъ най-главнитѳ е била липсата на присадоченъ лозовъ материалъ. Ние никога не сме имали достатѳчно подложки за присаждане и никога не сме можали да задоволимъ нуждитѳ въ страната, а до като американскитѳ прѳчки не станатъ въ такова изобилие, че да има излишѳкъ, а не да не стигнатъ, възобновлението ще отива сѳ тѳй „бързо“ както и до сега. Едно врѳме за да задоволимъ исканието, правѳхме вносъ отъ Франция и други страни, но то е вече забранено по закона, а сега слѳдъ войчата и въ странитѳ отъ гдѳто внасяхме, положението не ще е по-добро отъ нашето въ това отношение. А и по много още други причини, вносътъ е не само невъзможенъ, но е и нежелателенъ. Но трѳбва ли ние да внасяме единъ материалъ отъ странство, или пѳкъ да лишаваме отъ него едно народно производство каквото, е лозарството, когато безъ никакви трудности можемъ да си го добиваме у насъ? Резултатитѳ и наблюденияята до сега отъ 25 години насамъ нашѳлно потвѳрдяватъ, че американскитѳ лози вирѳятъ и *узрѳватъ* на всѳкждѳ у насъ и даватъ материалъ, който въ нищо не стои по долу отъ този, който внасяме

даже и отъ Франция. Критикитѣ и укоритѣ, които се сипѣха отъ разни страни върху мѣстния материалъ, излѣзоха неоснователни и много поврѣхностни. Устройството на маточници се насърдчава и отъ страна на държавата, като се премираха до сега съ по 25 лева декара, която сума въ повечето случаи бѣше достатѣчна за обработката и подържанието на маточника и произведенитѣ прѣчки оставаха чиста печалба на стопанина. Новия законопроектъ за насърдчение земледѣделието и отраслитѣ му прѣдвижда още по-голѣми премии по 1 левъ на главина пѣрвитѣ три години отъ насажданието. Производството на присадоченъ лозовъ материалъ може да стане източникъ на печалба и на мнозина стопани, което е една работа лесна и много доходна. До нѣкждѣ въ послѣдно врѣме прѣди войната маточниците се бѣха размножили доста у насъ и анкетата прѣзъ 1914 година установи, че заедно съ държавнитѣ разсадници, могатъ да задоволятъ нуждата въ оня моментъ, като разбира се, и съ увеличението на тази нужда се размножаватъ и маточницитѣ. Но прѣзъ войната много отъ частнитѣ маточници се изкорѣниха по една непрѣдвидливостъ отъ стопанитѣ имъ, а държавнитѣ, ако и да се подържаха до извѣстна степенъ, останаха въ едно положение застояло, безъ да се направиха нови насаждания. Отъ друга страна, поради благоприятнитѣ условия послѣднитѣ 4—5 години, лозята дадоха едно плодородие и по качество и по количество незапомнено отъ периода на възобновлението насамъ, плюсь това и едни нечувано високи цѣни на гроздето и виното. И днесъ стремлението къмъ правение на лозя е толкозъ голѣмо, че лози се дирятъ отъ всички страни и цѣнитѣ на подложкитѣ отъ 15—20 л. хилядото сж достигнали до 5—600 л. а присаденитѣ 4, 5 до 6000 лева. При това, не много прѣпорчителенъ е да се правятъ толкозъ скъпи лозя, които мжчно ще се рентиратъ при едно евентуално спадание на лозовитѣ продукти.

Сега е психологическиятъ моментъ да се даде единъ широкъ замахъ на възобновлението, да се усили до крайния прѣдѣлъ правението на нови лозя и въ кжсо всѣме да покриемъ съ лозя всички мѣстности които по рано сж били съ такива и по този начинъ да увеличимъ производството на вино до такъвъ размѣръ, че да задоволи напълно нуждитѣ на страната. Така само ще може виното да запази положението, което завзе прѣзъ войната поради липсата на бира и фабриченъ спиртъ и да осигури за въ бждаще пазаря си и широкото употрѣбление съ което сега се ползува. Пропустне ли се този моментъ и даде ли се възможность на бирата да изтика виного отъ всички локалы, ресторанти и кръчми даже и отъ домашната трапеза, както бѣше станало напослѣдъкъ прѣди войната; даде ли се възможность сжщо и на индустриалния спиртъ да замѣсти гроздовата ракия, по-

ложението, на лозарството ще стане критическо и неговото бъдеще ще бъде компрометирано. И тогава лозарството ще се справи прѣдъ една трудна и тежка задача: да води борба съ двама свои неприятели и съперници — бирената и спиртна индустрия.¹⁾

Ние трѣбва да се стремимъ да достигнемъ най малко онова пространство лозя, което имахме прѣди филоксерата, 1 милионъ декара. Като добиваме срѣдно по 3 хектолитри вино на декаръ, ще имаме 3 милиона хектолитри, което ще може да задоволи мѣстнитѣ нужди. Виното трѣбва да стане, както бѣше и по рано, нашето народно питие, което навсѣкждѣ да се налива, навсѣкждѣ да се пие и въ най богатитѣ ресторанти и завѣдения до най долнитѣ селски кръчми. Тогава само лозарството ще стане истински народенъ поминъкъ, за голѣма частъ отъ населението, на което ще донесе благоденствие и благосъстояние. Франция има 16 милиона декари лозя при едно население отъ 40 мил. жители или 10 пѣти повече отъ нашето и при едно пространство 5 пѣти по голѣмо; произвежда срѣдно 50 мил. хектолитри вино, ⁹/₁₀ отъ което се консумира въ самата страна. Въ сравнение съ нашето население, ние трѣбва да имаме 1,600,000 декари лозя, а спрямо пространството 3,200,000, но ще бъдемъ доволни ако стигнемъ поне това което сме имали прѣди филоксерата 1 милионъ декари. А за да стане това, всичко друго притежаваме: и почви лесни за възобновление, и подходящѣ климатъ за вирѣнието на американскитѣ лозя, и разбиране и позовавание техниката на тази култура, което ще продължава и за напредъ да се пропагандира и разширява, трѣбва само да размножимъ въ по голѣмъ размѣръ маточницитѣ, за да произвеждаме достатѣчно количество материалъ, което е толкова лесно, че не трѣбва никакво колебание за да се прѣдприеме въ най-скоро врѣме и се постигне желания резултатъ.

И. М. Хранивъ.

Винарството въ Станимака и Станимашко.

Дълги години бѣхъ слушалъ, че въ Станимака и Станимашко има добри и хубави лозя, а особено стари лозя съ маврудово грозде, но отблизо не бѣхъ ималъ възможность да ги видя. Тазгодишната ми работа ми даде такова и азъ разбрахъ какво дѣйствително не само останалитѣ стари сж още добри, но и новитѣ — съ американски подложки. Въ проти-

¹⁾ Другъ пѣтъ ще се повърнемъ върху опасността, която прѣдставяватъ тѣзи двѣ индустрии, за развитието и бъдещето на лозарството.

новѳсъ на туй, обаче, принуденъ съмъ и дължа да отбѳлѳжа крайното си разочарование отъ извънредно лошото и невѳроятнo примитивно винарствуване. Наистина, азъ знаехъ и зная, че у насъ малцина сж още онѳзи, които отчасти прилагатъ модерно винарствуване и то въпрѳки досегашнитѳ приказки и уговаряния отъ агрономи-специалисти, отъ малкото списания и брошури, които имаме и пр., но онуй което видѳхъ тамъ, а, за голѳмо съжаление, то сжествува на много мѳста въ България, — надминава всѳко въображение! И, въ дѳйствителностъ, какъ и какво може да се каже за винарство, което почива на слѳднитѳ начала: 1) прѳди всичко брането на гроздето се върши безъ никакво подобрѳние, т. е. зрѳло недозрѳло, мухляво и пр., — всичко заедно се туря въ шарапанитѳ или футиитѳ и се откарва при склада или избата; 2) за изпразването на докараното грозде, хората си служатъ съ най-нечисти сждове и пособия, като: рждясали лопати и тенекета, кратуни и др., а най-отвратителното е, че хората влизатъ въ шарапаната или боси съ мрѳсни крака, или съ царвули покрити съ разни нечистотии; 3) отъ шарапаната гроздето се насипва въ каци или линове, за чистотата на които тоже никои не обрѳща внимание; гроздето се насипва безъ ронкане, нито прѳдварително мачкане; 4) слѳдъ напѳлването на кацата и слѳдъ като гроздето се „запари“, т. е. слѳдъ като заври, вдиза единъ или двама човѳци съ мрѳсни гащи и мрѳсно тѳло да мачкатъ гроздето; туй мачкане продължава 2—3 дни слѳдъ което — слѳдъ 10—15, а нѳкждѳ повече, — нѳкждѳ чакатъ до като виното почне да се бистри, отточватъ и наливатъ въ бѳчвитѳ; 5) бѳчвитѳ, въ които се налива, вкиснати ли сж, мухлясали ли сж и пр. — затуй почти никакво внимание не се обрѳща, а нѳщо повече и фактъ невѳроятенъ: лично съ очитѳ си видѳхъ слѳдното у хора, божемъ, едри винари: въ бѳчви, слѳдъ като източили отъ ланската напр. реколта, „по практиката“ и „продукцията“ имъ не само не ги измиватъ — бѳчвитѳ, ами оставатъ винената калъ за да ги хранѳла; така калъта стои до като бѳчвата стане нужна за пѳлнене. И хората *искаха да ме увѳрятъ, че такива бѳчви държатъ най-хубаво и добро вино*, макаръ че сжщитѳ тѳ хора *се увѳриха* какво въпроснитѳ бѳчви бѳха грозно завкиснати и мухлясали*). И впоследствие трѳбваше много да говоря и почти насила бѳ нужно да ги накарамъ да разбератъ, какво практиката имъ е крайно лоша; че подобни бѳчви сж абсолютно негодни за наливане съ вино прѳди да бждатъ почистени най-грижливо, ако не другояче, то поне съ содовъ разтворъ и четка.

*) Благодарение на такива бѳчви, при скорошното си ходене въ Станамака, намѳрихъ доста вина съ мухлявъ дѳхъ и вкусъ и стопанитѳ имъ се чудятъ какво да ги правятъ.

Слѣдъ горѣказаното дължа да подчертая, че е нужно още не само усилена устна и писмена борба, но и модерни изби и пособия, за да може поне отчасти да се постави винарството на що-годѣ разумни начала, защото крайно печално е, гдѣто сега и най-едритѣ винари нѣматъ нищо за правилно и модерно винарствуване.

Н. Недѣлковъ.

Филизене.

Филизенето на лозята е една полезна практика, която допълва рѣзитбата. Слѣдъ порѣзването на лозята, оставенитѣ отъ рѣзача пѣпки започватъ да покарватъ. Покрай тѣхъ, обаче, покарватъ и други, нежелателни, било отъ старото дърво, било отъ различни спящи очи. Лѣтораститѣ отъ тѣзи пѣпки сж почти всички безплодни, но затова пѣкъ буть много и отнематъ голѣма часть отъ хранителнитѣ сокове за смѣтка на оставенитѣ плодни лѣтораста. Ето защо, като необходимо допълнение на рѣзитбата се явява пролѣтното почистване на главината отъ всички безполезни лѣтораста. Съ това се дава възможность на остналитѣ лѣтораста да се развиятъ нормално, главината се провѣтрява, улеснява се въ голѣма степенъ рѣзитбата на слѣдната година и се икономисва врѣме и срѣдства за прѣскане на ненужнитѣ лѣтораста.

Филизенето се извършва тогава, когато лѣтораститѣ покажатъ рѣсата си; така сме сигурни съ прѣмахването на безплодни лѣтораста.

До като сж още крѣпки тѣзи послѣднитѣ, прѣмахването имъ става лесно съ рѣзка и не се образуватъ рани. Ако обаче сж започнали да се втвърдяватъ при основата си, необходимо е да се изрѣзватъ съ остро ножче, до самата основа; ако се остави макаръ едно око, то покарва и би трѣбвало на ново да се почиства.

Всички лѣтораста, които излизатъ отъ старото дърво на главината, се прѣмахватъ. Въ краенъ случай може да се остави лѣторастъ тамъ, кждѣто смѣтаме да образуваме ново рамо. Отъ два лѣтораста, макаръ плодни, които излизатъ отъ едно и сжщо око, единиятъ трѣбва да се изрѣже, за да се даде възможность на другия свободно да се развива и да не стане прѣтрупване на листа.

Всѣки грижливъ лозаръ не трѣбва да пропусне врѣмето за филизене, за да има едно почистено лозе и да го подготви за идната година.

Върху трайността на тазгодишнитѳ вина.

Всички лозари си спомнятѳ за голѳмото плодородие на грозде миналата (1919) година. Особно по-родовититѳ сортове, като Гъмза, Памидѳ, Романка и пр. дадоха извънредно много плодѳ.

Естѳвено е, че при такова голѳмо количество на грозде не може да се очаква много добро качество. Краятѳ на лѳтото прѳзъ 1919 год. и есенята бѳха влажни и неособно горѳщи, вслѳдствие на което гроздето не можа добрѳ да узрѳе. Студоветѳ започнаха сѳщо така много рано. На 18 октомври, когато много още отѳ лозята бѳха останали необрани, падна снѳгѳ, който засипа главинитѳ и не позволи да се обере гроздето въ продължение на 3—4 дена. Всички които направиха гроздобера прѳди тази дата, получиха вина доста добри, но сѳ излишекѳ отѳ киселина—възкисели. Тази киселина бѳ въ такова количество, че даже и студоветѳ прѳзъ зимата не можаха да я намалят чувствително, вслѳдствие на което и прѳзъ пролѳтята вината продължават да киселѳятѳ.

Тѳзи пѳкъ, които браха слѳд снѳговетѳ, получиха вина по-слаби на киселина, но по-слаби и на спиртѳ. Падналия снѳгѳ и дѳждоветѳ налѳха зърната, напукаха ги и много гроздове се поврѳдиха отѳ загниване.

Повечето отѳ тѳзи вина се направиха на пелинѳ и бѳли вина, тѳй като ферментирането на сока заедно сѳ пращинитѳ прѳдставлява голѳма опасност за трайността на виното. При все това, получиха се водни, слаби на спиртѳ вина сѳ съмнителна трайностѳ.

Отѳ направенитѳ анализи на мѳстъ прѳзъ врѳме на гроздобера се вижда, че процента на захарѳта е билъ срѳдно 16—18 (въ Сѳверна Бѳлгария).

Сѳбраното грозде се постави въ ферментационитѳ каци при неблагоприятни условия. По гроздето, измито отѳ дѳждоветѳ, почти липсваха ферменти, които да възбудятѳ ферментацията. Отѳ друга страна вслѳдствие студеното врѳме, врѳнието на виното не можа да стане правилно. Особно трудно врѳше гроздето въ малкитѳ сѳдове, тѳй като тамъ температурата не може да се покачи достатѳчно отѳ самото врѳние. При голѳмитѳ сѳдове се отдѳля по-вече топлина, която остава въ кашата и послѳдната се затопля отѳ само себе си.

Всички тѳзи неблагоприятни условия се отразиха върху качеството на виното. Много вина на можаха добрѳ да прѳвратѳ, вслѳдствие на което останаха мѳтни.

Наистина, мнозина отъ лозаритѳ взеха мѳрки, като прибавиха метабисулфитѳ на смачканото грозде, за да регулиратъ ферментацията и да прѳдотвратятъ потѳмняването. Но прибавянето на метабисулфата не е достатѳчно и то трѳбваше да се допълни съ прибавяне на виненѳ квасѳ, за да трѳгне по бѳрже ферментацията. Въ нѳкои случаи е трѳбвало да се прибѳгне и до изкуственото повдигане на температурата съ затоплане една частъ отъ кашата изкуствено.

Прибавянето на метабисулфата се възприема постепенно отъ голѳма частъ лозари и този фактѳ трѳбва да ни радва. На него се дължи отчасти задѳто въ тазгодишнитѳ вина, въпрѳки голѳмия процентъ на развалено, мухливо грозде, не се забѳлѳзва никакво потѳмняване на виното.

Въ нѳкои вина се забѳлѳзва тази година единѳ неприятенѳ, но не толкова опасенѳ недостатѳкъ — миризма на развалени яйца -- сѳрководородѳ.

Причината за образуване на тази неприятна миризма се дължи на неумѳлото пушене съ сѳра и на ненаврѳменото прибавяне на метабисулфата. Ако при пушенето на кацитѳ се оставя сѳрата да капе по дѳното и слѳдѳ това се налѳе вино, сѳрата се свързва и образува съединението сѳрководородѳ, който мирише неприятно. Сѳщо така, когато метабисулфитѳтѳ се прибавя въ момента, когато ферментацията е започнала, ферментитѳ дѳйствуватъ върху него и пакѳ се образува сѳрководородѳ. Ето защо, прибавянето на метабисулфата трѳбва да стане прѳди започването на ферментацията, и то като се разтвори въ малко вода и се размѳси добрѳ въ цѳлата маса гроздова каша.

Нѳкои отъ вината, както казахме по-горѳ, не можаха да прѳвратъ, вслѳдствие на което захарѳта имѳ постоянно продължава да се разлага и тѳ не успѳватъ да се избистрятъ. Напролѳтѳ такива вина завиратъ по-силно на нова смѳтка, само че при това повторно врѳние сѳществува голѳма опасностъ отъ разваляне на виното. Покрай виненитѳ ферменти започватъ да се размножаватъ и причинителитѳ на болеститѳ „прѳврѳщане“ — въ червенитѳ и бѳли вина и тѳзи на „провлачене“ въ бѳлитѳ вина. Мѳркитѳ, които трѳбва да се взематъ въ случая сѳ отдѳляне отъ калѳта и провѳтряване на виното при прѳтакането му. Бѳчвата въ която се налива да се напуши слабо съ сѳра. Ако виното е слабо на цвѳтѳ или е бѳло, да му се прибави и 5 гр. танинѳ на всѳки 100 литри вино. Танинѳтѳ ускорява избистрянето на виното и прѳчи на болестнитѳ микроби да се размножаватъ.

Качеството на тазгодишнитѳ вина по отношение на спирта и киселинитѳ е задоволително. Въ Опитната Лозарска станция е анализиранѳ спирта на повече отъ 40 обикновени червени и бѳли вина отъ плѳвенско. За червенитѳ вина про-

цента се движи между 8° и 10° б. Срѳдното число на спиртния градусъ е $9^{\circ}4$ въ повечето случаи. За бѳлитѳ вина спиртния градусъ се движи между $9^{\circ}2$ и $10^{\circ}7$, срѳдно $10^{\circ}5$ въ повечето случаи. Общитѳ киселини въ нѳкои случаи достигатъ до 9.5 гр. винена киселина на литъръ, което е много. Киселината не трѳбва да прѳвишава 7.5 гр. най-много 8 гр. на литъръ. Съ този съставъ вината пакъ могатъ да изтраятъ лѳтния сезонъ, стига да сж прѳврѳли добрѳ, да сж прѳтакани наврѳме и да сж поставени въ сравнително хладни помѳщения. Ако тѳзи условия не сж били изпълнени, виното подлежи на развала, главно отъ „прѳврѳщане“ и трѳбва частъ по-скоро то да се продаде.

Не ще и дума, че у по-голѳмата частъ отъ винаритѳ се намиратъ доброкачествени, пивки и бистри вина, особно пелини, които сж приготвени много сполучливо. Такива вина винаги ще намѳрятъ добъръ пазаръ.

Практически съвѳти.

Какъ се прѳмахва миризмата на сѳроводородъ (развалени яйца) въ виното.

Отъ неумѳлото пушене на бѳчвитѳ или ненаврѳменото поставяне на метабисулфитѳ въ виното се образува понѳкога сѳроводородъ, който придава силно неприятна миризма на развалени яйца.

Метабисулфитѳтъ, билъ той калиевъ или натриевъ, когато се употребява при ферментацията на гроздето трѳбва да се вкарва прѳди да почне самата ферментация. Ако се постави тѳкмо когато виното кипи и дѳятелността на ферментитѳ е най-голѳма, послѳднитѳ редуциратъ образувания сѳренъ двуокисъ и като резултатъ се явява сѳроводородъ съ силно неприятна миризма. Ако тази миризма е слаба, съ прѳвото прѳтакане на виното и силното му провѳтряване — тя се изгубва сама, като отлѳтява. Ако пѳкъ миризмата е силна и само отъ провѳтряването не може да изчезне, опитва се слѳдния начинъ: взема се мѳдна плоча, която се изгърва добрѳ, за да бжде повърхността червена и лѳскава. Тази плоча се поставя наклонено подъ чепа на бѳчвата, и виното при изтичането трѳбва да мине по повърхността на плочата. Сѳроводородѳтъ се съединява съ мѳдѳта и миризмата се изгубва. Прѳточеното вино се налива въ чиста, насимпурена бѳчва.

Какъ се прѣдпазватъ лозята отъ пероноспората (маната).

1-о. Знай, че лозата не може да се цѣри отъ пероноспората, а може само да се прѣдпази. Затова прѣскай прѣди да видишъ лозето си нападнато отъ пероноспората.

2-о. Прѣскай само съ борделезовъ разтворъ. Пази се отъ разнитѣ специалитети, които спекулантитѣ ти прѣдлагатъ, защото ще ти костватъ скъпо като ти поврѣдатъ лозето. За приготвляването на борделезовия разтворъ употреби 2 кгр. синъ камъкъ и 1 кгр. негасена варъ за всѣки 100 литри вода. Приготвениятъ разворъ трѣбва да промѣня червената лакмусова книга на синя.

3-о. Първото прѣскане извърши прѣди 10 май. Второто — тутакси слѣдъ цвѣтението и третото 20 дена по-късно. Ако годината е влажна, прѣскай 4 и 5 пжти.

4-о При второто прѣскане обезателно напрѣскай добрѣ гроздоветѣ.

5-о. При прѣскането не обливай съ разтворъ листата и гроздоветѣ, а прѣскай отъ по-далечъ, за да покриешъ частитѣ на лозата съ ситни капчици.

ХРОНИКА.

Утвърдени устави. Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти е утвърдило уставитѣ на лозарскитѣ дружества, изпратени съ посрѣдничеството на редакцията на списанието. Даваме по-долу заповѣдитѣ, съ които се утвърждаватъ лозарскитѣ дружества

№ 573. — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество „Гъмза“ въ с. Петърница — плевенско, на което цѣльта е да модернизира лозарство-винарство и да повдигне морално и културно членоветѣ си.

София, 26 II 1920 год.

За М-ра: Дрѣновски.

№ 574 — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество „Памидъ“ въ с. Перушица — пловдивско, на което цѣльта е да модернизира и стабилизира лозарство-винарството и да повдигне морално и културно членоветѣ си.

София, 26 II 1920 г.

За М-ра: Дрѣновски.

№ 575. — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество въ гр.

Бургасъ, на което цѣльта е да модернизира и стабилизира лозарство-винарството и да повдигне морално и културно членоветѣ си.

София, 26 II 1920 г.

За М-ра: Дрѣновски

№ 576 — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество „Драгой-Балканъ“ въ с. Лжжене — орханйско, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София, 26 II 1920 г.

За М-ра: Дрѣновски.

№ 577. — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество въ гр. Провадия, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София 26. II 1920 г.

За М-ра: Дрѣновски.

№ 578. — Утвърждавамъ устава на лозарското дружество въ с. Типче-

ница — врачанско, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София, 26. II. 1920 г.

За М-ра: Дръновски.

№ 579. — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество въ с. Смѣдово — прѣславско, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София, 26. II. 1920 г.

За М-ра: Дръновски.

№ 580 — Утвърждавамъ устава на лозарско-винарското дружество въ с. Попово (Борисовградско), което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си

София, 26. II. 1920 г.

За М-ра: Дръновски.

№ 581 — Утвърждавамъ устава на Лозарско-винарското дружество „Гѣмва“ въ гр. Ловечъ, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София, 26. II. 1920 г.

За М-ра: Дръновски.

№ 582 — Утвърждавамъ устава на Лозарско-винарското дружество „Памидь“ въ с. Змѣво — Старо-Згорско, което има за цѣль модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ си.

София 26-II 1920 г.

За М-ра: Дръновски.

№ 664. — Утвърждавамъ устава на Лозарско-винарското дружество „Мискетъ“ въ с. Джбене (Карловско), което има за цѣль модернизиране и стабилизиране на лозарство-винарството и моралното и културно повдигане на членоветѣ му.

София, 4 III 1920 г.

За М-ра; Дръновски.

Българската Централна Кооперативна банка е разпратила едно окръжно, съ което съобщава на всички интересувани се, че съгласно новитѣ изменения на §§ 14 и 25 отъ застрахователнитѣ условия, всѣки, който желае

да застрахова имотитѣ си отъ градушка прѣзъ 1920 год., трѣбва обезателно да изпрати нови заявления описи, независимо отъ това, че миналата година имотитѣ му сж били застраховани. Въ съответнитѣ общински управления сж пратени заявления — описи въ 2 екземпляра на всички, които сж застраховали миналата година имотитѣ си. Тѣзи заявления описи трѣбва да се попълнятъ. Застраховката влиза въ сила на слѣдния денъ отъ получаването на описи

Извънредно годишно събрание се свиква на Д-вото на Българскитѣ лозари на 24 априлъ въ София за ликвидация на д-вото.

Поканватъ се всички членове да присъствуватъ.

готв. Д-вото.

Аинетата по директнитѣ сортове Назначената отъ Министерството на земледѣлието и държ. имоти, миналата година комисия въ съставъ г. г. Кр. Тополски А, Серафимовъ и Г, х, Деровъ да анкетира засаденитѣ съ директни сортове лозя въ Видинско е изложила резултатитѣ отъ анкетата въ единъ обширенъ докладъ. Тукъ даваме мѣсто на заключението, до което сж дошли г. г. анкетаторитѣ по въпроса съ вирѣнето на директнитѣ сортове въ Видинско и досегашнитѣ резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ,

1, При условията, въ които се намира за сега лозарството въ Видинско, прѣстѣпно ще бжде да се допуща, по каквѣто и да било начинъ, свободното салене на директни сортове, защото съ това само ще се повтарятъ грѣшкитѣ отъ миналото и лозарството въ окръга не ще може да се избави отъ създадения хаосъ.

2. Лозарството въ Видинско ще може да се постави на подобащата висота като се възприеме само метода за възобновяването на лозята чрѣзъ мѣстни лози присадени върху противостоящи на филексерата подложки, като най строго се прилага чл. 21 отъ закони за лозарството и овошарството съ цѣль да не се допуща за напрѣдъ садението на директни лози,

Слѣдъ проучването на пѣсъкливитѣ мѣста край Дунава, или другаде, би

могло, за нѣкой отъ тѣхъ, да се усвои посаждането на мѣстни лози на право.

Колкото се отнася до съществуващия за сега лозя отъ директни сортове, държавата трѣбва да намѣри модусъ за поскорошното имъ замѣняване съ присадени лози. По този въпросъ комисията прѣпоръчва да се даде отъ държавата бесплатно лозовъ материалъ за замѣняването на лозята отъ Отело. До тогасъ да се взематъ най строг и ефикасни мѣрки за прѣкрятяването на контрабандната търговия съ прѣчките отъ тия лозя.

3. Да се направи всичко възможно за да може нуждитъ на лозаритѣ за лозовъ материалъ да се удовлетворяватъ всѣка година начиная отъ идущата пролѣтъ. Напуснатитѣ държавни лозови разсадници въ Гурково и Видини да се прѣсъздадатъ на подходящи мѣста.

Свѣтското производство на вино.

Въ България реколтата на виното отъ 1919 год се изчислява на 600,000 хектолитра.

Ромъния. — Споредъ послѣдния рапортъ на главната дирекция на статистиката, пространството лозя, което е било обработвано въ Ромъния прѣзъ 1919 год. е 451800 декари, а полученото вино — 666151 хектолитра.

Прѣзъ 1915 год. лозята сж били по-малко — 421200 декара, а реколтата, напротивъ, по-вече 1,557,933 хект

Франция е произвела прѣзъ 1919 г. 51,161,887 хектолитра

Италия е произвела прѣзъ 1919 г. 35,000,000 хектолитра

Испания е произвела прѣзъ 1919 г. 19,941,151 хектолитра.

ФОНДЪ

за подпомагане на дружеството на Българскитѣ лозари и списание „Лозарски Прѣгледъ“.

Като се има прѣдъ видъ сегашната скжпотия и необходимостта на материални сръдства за всѣка борба, годишното събрание на 31 май м. г. на Д-вото на Българскитѣ лозари рѣши да открие подписка за събиране парични помощи отъ лозаритѣ въ страната за образуване фондъ за подпомагане дружеството и списанието. Надѣваме се и дългъ е на всѣки лозаръ да послѣдва примѣра, кой съ колкото пожелае, на другаритѣ си лозари, а именно:

Прѣнесени отъ книжка VIII-а и IX-а . . .	15,281 лв.
85. Димитъръ М. Топаловъ, гр. Троянъ . . .	8 „
86. Потрѣб. Д-во с. Джуленица, Гор. Орѣхов.	20 „
87. Читалище „Просвѣта“ с. Кованлъкъ, търн	5 „
88. Ив. Юр. Цаневъ, с. Димча — севлиево	6 „
89. Гито Първановъ с. Злокучене — плѣвенско	3 „
90. Конст. Д. Дѣдото, гр. Гор. Орѣховица . .	40 „

Всичко . . . 15,363 лв.

	Прѣнесени . . .	15,363 лв.
91. Финю К. Лазаровъ с. Хибилий — свищ.		20 „
92. Кирко Ц. Кирковъ и синъ, с. Девене—врач.		8 „
93. Илия В. Табаковъ гр. Враца		38 „
94. Акекс. Д. Чергарски с. Рила — дупнишко		8 „
95. Дочо Стефановъ с. Брѣница — бѣлослат.		8 „
96. Никола Тошевъ с. Липница—орханійско		50 „
97. Ив. Ив. Начовъ, с. Дрѣново — ловченско		8 „
98. Мих. Ив. Беренски с. Кнежа—орѣховско		8 „
99. Петъръ Ватевъ гр. Севлиево		50 „
100. А. Атанасовъ с. Кюсе Мурадово.—т.-пазардж.		50 „
101. П. Костантиновъ с. Гор. Студена — свищ.		8 „
102. Христо П. Цвѣтковъ, гр. Анхиало . . .		50 „
103. Вълчо Геновъ с. Събраново,—н.-загорско		26 „
	Всичко . . .	15,695 лв.

Помощитѣ да ее изпращатъ на адресъ : Михалъ Савовъ, касиеръ-дѣловодителъ на д-вото на Българскитѣ Лозари въ гр. Ловечъ или списание „Лозарски Прѣгледъ“ — Плѣвень.

РЕДАКЦИЯТА.

Книжнина.

Получи се въ редакцията книжка № 18 отъ библиотеката „Селско Стопанство“, издание на книгоиздателство „АГРАРИЯ“. „Приготовление на ракии, коняци, вермути и ликьори“ отъ Н. Недѣлчевъ, началникъ на Лозарската Опитна Станция. Книгата е отъ 12¹/₂ коли; струва 2·80 лв. Прѣпоръчваме я на читателитѣ си.

Редакторъ: Г. К. Червенковъ.

Списание

на

земледѣлскитѣ изпитателни институти въ България

Редактира комитетѣ отъ: *Н. Пушкарѡвъ*, н-къ на почво-вѣдския отдѣлъ; *Д-ръ Т. Николовъ*, н-къ на ботаническия отдѣлъ; *В. Найденовъ*, н-къ на сѣмеконтролния и сѣмепроизводенъ отдѣлъ; *Хр. И. Кюлюмовъ*, н-къ на химичния отдѣлъ при Софийската Земледѣлска Изпитателна Станция, съ помощта на постоянното сътрудничество на *директоритѣ и началницитѣ на секциитѣ при всички земледѣлски изпитателни станции въ страната.*

Списанието брои между сътрудницитѣ си всички лица, които изучаватъ въпроси, свързани съ земледѣлието.

То ще печати резултатитѣ отъ изучаванията и опититѣ въ областта на земледѣлското стопанство, които се извършватъ въ институтитѣ и отъ частни лица. Освѣнъ гова, то ще дава редовно реферати върху важни за земледѣлието трудове изъ чуждата и наша земледѣлска литература.

Изданнето на списанието е одобрено отъ Министерството на Земледѣлието и субсидирано отъ сщцото.

Списанието ще излиза 6 пжти въ годината съ по 5—6 печатни коли.

Годишенъ абонаментъ 50 лева.

Всичко, що се отнася до списанието, се изпраща на адресъ: *Н. Пушкарѡвъ, пл. Солунъ, 3, София.*

Земледѣлие

списание на Българското Земледѣлско Дружество

Абонаментъ годишно за учрѣжденията .25 лева, за не членове на Дружеството — 20 лева; за членове — 17 лева

За Г-нъ

Дружество „Съгласие“

Плѣвень

Открива се подписка за списание

„Лозарски Прѣгледъ“

Година V. (1920).

Списание на д-вото на Българ. лозари.

Списание „ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ“

се урежда и издава въ гр. Плѣвень съ сътрудничеството на специалисти лозари-винари-агрономи изъ цѣла България и излиза всѣки мѣсець, освѣнъ ноември и декември.

Годишния абонаментъ ще бжде съобщенъ допълнително.

Всичко що се отнася до списанието, като рѣкописи, запитвания, пари и пр. да се изпращатъ до

Редакцията на списание „Лозарски Прѣгледъ“ — Плѣвень

сп. „Лозарски Прѣгледъ“ ще съдържа:

1. Уводни статии отъ икономически характеръ по наврѣмненни въпроси.
2. Статии по Лозарството — сезонни въпроси.
3. Статии по Винарство — сезонни въпроси.
4. Статии по Пепиниерство — сезонни въпроси.
5. Извлѣчение отъ научни трудове, чужди и наши.
6. Изложение на кореспонденти отъ различни краища на България върху състоянието на лозята.
7. Рецензии и трибуна.
8. Хроника. Свѣдения изъ живота на сдруженията, кооперациитѣ и пр.
9. Въпроси и отговори. Послѣднитѣ въ форма на практически съвѣти.
10. Бюлетинъ за пазарнитѣ цѣни на лозарски и винарски материали у насъ и въ странство.